



**Wykaz rodzajów inwestycji możliwych do finansowania
z grantów udzielanych w ramach projektu realizowanego
w działaniu 2.5 Osi Priorytetowej II POIiŚ
*Rozwój zielonej infrastruktury poprzez wsparcie ogrodów działkowych***



Departament Działań Premiowych
Warszawa, 7 czerwca 2022 r.



Wykaz rodzajów inwestycji możliwych do finansowania

W ramach urządzeń użyteczności publicznej, wspierane będą wyłącznie części wspólne terenów zieleni (tj. z wyłączeniem terenów zieleni przeznaczonych do indywidualnego korzystania przez osoby będące członkami stowarzyszeń lub innych organizacji); wsparcie będzie kierowane do tych terenów zieleni, które służą przede wszystkim mieszkańcom miast bez względu na lokalizację terenu, w tym dla interwencji oddziałujących pozytywnie na całość terenu zieleni w granicach projektu i w jego otoczeniu*.

*Wspierane może być każde działanie, jeżeli przynosi efekt wspólny. W szczególności mogą to być działania prowadzone przez stowarzyszenie ogrodowe lub w jego imieniu na terenie części wspólnych ROD, jak i na indywidualnej działce w uzgodnieniu z działkowcem lub przez niego samego. Dotyczy to nie tylko zieleni, ale też infrastruktury ogrodowej. Prowadzenie infrastruktury liniowej niekiedy nie jest możliwe z ominięciem takich działek, ale też infrastruktura punktowa czy obszarowa na poszczególnych działkach może synergicznie zwiększyć efekt wspólny. Przykładowo, zatrzymanie wody opadowej chroni otoczenie przed zalewaniem i zapewnia wodę gruntową, usuwanie roślin obcych gatunków inwazyjnych chroni otoczenie przed ich ekspansją, zielone dachy zwiększają wspólne wielorakie efekty zieleni, podobnie zwiększenie populacji zwierząt zapylających służyć będzie rozwojowi zieleni nie tylko na całym ROD, ale też na terenach otaczających ROD.



Wykaz rodzajów inwestycji możliwych do finansowania



UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

I. Podstawowy zakres rodzajów inwestycji (służące realizacji celów – bezpośrednio)

II. Inwestycje w zakresie elementów dodatkowych, w tym infrastruktury dla udostępnienia zieleni (maksymalnie do 30% kosztów kwalifikowalnych projektu)

III. Kosztem kwalifikowalnym zadań objętych grantem są również:

- **koszty pośrednie**, obejmujące m.in. wynagrodzenie osób bezpośrednio zaangażowanych w zarządzanie projektem i jego rozliczanie (maksymalnie do 10% wartości udzielonego grantu), oraz
- **koszty przygotowania dokumentacji technicznej** niezbędnej do realizacji zadania objętego grantem (maksymalnie do 10% wartości udzielonego grantu).





I. Podstawowy zakres rodzajów inwestycji

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

L.p.	Zakres rodzaju inwestycji
1	tworzenie i odnowienie zieleni (drzewa, krzewy, klomby, żywopłoty, murawy), w tym na terenie zrekultywowanym lub oczyszczonym, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rodzimych
2	pozyskanie i nasadzenie roślinności wieloletniej spośród gatunków odstrasżających komary i kleszcze [za przedmiotowe gatunki uznaje się gatunki z rodzajów: wrotycz <i>Tanacetum</i> sp., kocimiętka <i>Napeta</i> sp., lawenda <i>Lavandula</i> sp., rozmaryn <i>Rosmarinus</i> sp., złocień <i>Leucanthemum</i> sp., koper <i>Anethum</i> sp., tymianek (macierzanka) <i>Thymus</i> sp., bazylija <i>Ocimum</i> sp., mięta <i>Mentha</i> sp., komarzyca <i>Plectranthus</i> sp.] W przypadku wykorzystywania innych gatunków wskazane jest określenie wiarygodnego źródła informacji, pozwalającego do kwalifikacji rośliny jako odstrasżająca komary i kleszcze.
3	powiększenie ogrodu działkowego w oparciu o sąsiadujące tereny niezagospodarowane lub porzucone, o ile istnieje wymagana dla ROD dokumentacja i decyzje administracyjne
4	zakładanie zielonych dachów na istniejących budynkach wraz z niezbędną infrastrukturą służącą do utrzymania zieleni, łącznie (w uzasadnionych przypadkach) z konstrukcją nowej więźby dachowej
5	tworzenie i odnowienie tzw. zielonych ścian, w szczególności izolujących od hałasu oraz zazieleniania ścian istniejących budowli, pod warunkiem zachowania historycznego krajobrazu miejskiego oraz nieutrudniania widoczności w ruchu drogowym i pieszym
6	leczenie i umacnianie na terenie ogrodów działkowych i w bezpośrednim ich sąsiedztwie starych drzew – w ramach ochrony ekosystemu glebowego, siedlisk fauny i mikroorganizmów, a także ratowania dziedzictwa przyrodniczego w postaci okazów cennych, pomników przyrody lub potencjalnych pomników przyrody
7	budowa, remont lub modernizacja banerów i tablic edukacyjnych o roli ekologicznej ROD
8	uaktywnienie biologiczne terenu poprzez likwidację pół- lub nieprzepuszczalnych utwardzeń powierzchni gruntu lub zastąpienie ich przepuszczalnymi





I. Podstawowy zakres rodzajów inwestycji

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

L.p.	Zakres rodzaju inwestycji
9	działania zmierzające do usunięcia niepożądanych gatunków roślin – obcych, inwazyjnych, lub niebezpiecznych dla zdrowia/życia
10	wdrażanie standardów ochrony drzew opracowanych w ramach projektu LIFE15GIE/PL/000959 pt. „Trees for Europe’s Green Infrastructure” www.drzewa.org.pl/standardy
11	zazielnianie roślinami miododajnymi wszelkich powierzchni, w tym dachów, ścian, płotów i gruntu
12	sporządzanie planów zagospodarowania ROD na podkładach geodezyjnych przewidujących tereny ogólne, ogródki jordanowskie, ścieżki edukacyjne
13	tworzenie warunków utrzymania zieleni w ramach realizowanych projektów: a) zapewnienie naturalnego nawożenia, np. poprzez budowę/zakup kompostownika, urządzenia do rozdrabniania gałęzi, miejsca składowania kompostu i ściółki (zrębki, torf, trociny i in.) wykorzystywanych na terenie ogólnym ROD b) budowa, instalacja, remont lub modernizacja instalacji służących regulacji zaburzonych stosunków wodnych wpływających negatywnie na istniejącą zieloną infrastrukturę ROD, budowa lub renowacja zbiorników wodnych o podłożu naturalnym, zasilanych wodami gruntowymi lub ukierunkowanym spływem wód opadowych c) budowa lub renowacja instalacji ograniczającej spływ powierzchniowy wód opadowych lub pozwalającej na retencję nadmiaru wód gruntowych wysokiego poziomu, w tym zbiorniki sztuczne naziemne i podziemne d) zabezpieczenia wody opadowej do nawadniania, w tym sieci zbierające i rozprowadzające wodę opadową i systemy nawadniania (rozsączającego, zraszającego, kropelkowego) e) budowa ogrodów deszczowych f) zabezpieczenie zieleni przed osunięciem gruntu g) zabezpieczenie zieleni przed erozją wodną gruntu





I. Podstawowy zakres rodzajów inwestycji

L.p.	Zakres rodzaju inwestycji
14	<p>tworzenie warunków sprzyjających ochronie i rozwojowi różnorodności biologicznej służącej zieleni:</p> <ul style="list-style-type: none">a) utworzenie lub odtworzenie remizy dla ptaków i owadów (skupiska roślin nektaro- i owocodajnych, np. tarnina, czereśnia ptasia, dereń, czeremcha, świdośliwa, głóg)b) utworzenie łąki kwietnej trwałej (na bazie traw i bylin)c) utworzenie instalacji służących zachowaniu i rozwojowi dzikich owadów, w tym zapylających (np. hotel dla owadów)d) zakładanie i modernizacja pasiek na wydzielonych terenach ogrodowych, instalacja barcie) karmiki i budki lęgowe dla ptaków, w tym łowiących komary (np. dla jerzyków)f) urządzenie oczka wodnego lub oazy wodno-błotnej na bazie podsiąkowych wód gruntowych z myślą o zieleni oraz faunie tego typu ekosystemu (wodnego, wodno-błotnego bagiennego), w tym z uwzględnieniem zwierząt ograniczających licznosc komarów (larwa oraz imago)g) tworzenie miejsc schronienia i odpoczynku, w tym miejsc zimowania występujących na obszarze oraz w sąsiedztwie ROD zwierząt pożądanых lub rzadkich (np. jeże, nietoperze)
15	<p>działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne przyczyniające się do zachowania i rozwoju zielonej infrastruktury:</p> <ul style="list-style-type: none">a) kampania informacyjno - promocyjna zachęcająca do kompostowania;b) tworzenie ścieżek edukacyjnych w ROD, rozwijanie współpracy ze szkołami, przedszkolami i innymi instytucjami edukacyjnymi;c) zakładanie tematycznych tablic edukacyjnych;d) tworzenie działek edukacyjnych - wykorzystując tereny niezagospodarowane lub wolne działki;e) opracowanie i prowadzenie akcji promocyjno - edukacyjnej w zakresie znaczenia działań pro środowiskowych.



II. Inwestycje w zakresie elementów dodatkowych, w tym infrastruktury dla udostępnienia zieleni

L.p.	Zakres rodzaju inwestycji
1	zagospodarowanie, w tym rekultywacja terenów ROD dotychczas nieużytkowanych
2	budowa i modernizacja sieci sanitarno - kanalizacyjnych na terenach ogólnych ROD
3	budowa tężni w ogrodzie wraz z zagospodarowaniem terenu, tj. ławki, śmietniki - „mini uzdrowisko”
4	usuwanie składowisk odpadów na terenie ROD z odzyskiem surowców lub energii lub unieszkodliwieniem substancji i materiałów nie nadających się do wykorzystania
5	wymiana pokryć dachowych eternitowych zawierających azbest - domy działkowca, świetlice, budynki administracyjne, wiaty, budynki gospodarcze; przy czym koszt budowy nowego dachu jest kwalifikowalny w ramach limitu 70% w przypadku, jeśli zostanie pokryty zielenią
6	budowa i modernizacja zbiorników na nieczystości ciekłe na terenach ogólnych ROD - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
7	modernizacja i utrzymanie kanałów i rowów melioracyjnych na terenie ROD w stanie sprawności technicznej
8	punkty pierwszej pomocy: apteczka, rękawiczki jednorazowe, maseczki do sztucznego oddychania (chusty twarzowe), defibrylator



II. Inwestycje w zakresie elementów dodatkowych, w tym infrastruktury dla udostępnienia zieleni

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

L.p.	Zakres rodzaju inwestycji
9	budowa małej biogazowni
10	zmiana przyciągających komary czarnych powierzchni zewnętrznych ścian infrastruktury ogrodowej, ławek i innych obiektów na powierzchnie w barwach jasnych
11	zakładanie placów zabaw dla dzieci
12	wyposażanie terenów ogólnych w siłownię plenerowe
13	modernizacja budynków służących na siedziby dla zarządów ROD do 35 m ² , w tym ocieplanie tych obiektów
14	remont Domów Działkowca, świetlic, budynków administracyjnych z uwzględnieniem termomodernizacji, celem ich wykorzystywania przez społeczność lokalną - celem edukacji proekologicznej, warsztaty dla dzieci i młodzieży, miejsca spotkań społeczności lokalnej, miejsca szkoleń dla instruktorów ogrodowych
15	budowa wiat na imprezy plenerowe
16	modernizacja i budowa hydroforni
17	modernizacja i budowa ogólno-ogrodowej sieci wodociągowej wraz z opomiarowaniem
18	modernizacja studni głębinowych



II. Inwestycje w zakresie elementów dodatkowych, w tym infrastruktury dla udostępnienia zieleni

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

L.p.	Zakres rodzaju inwestycji
19	modernizacja i budowa ogólno-ogrodowej sieci energetycznej
20	wymiana odbiorników energii elektrycznej na energooszczędne na terenach ogólnych
21	modernizacja instalacji grzewczych i źródeł ciepła na ekologiczne z małą emisją spalin
22	budowa parkingów dla rowerów jako alternatywy dla samochodów
23	budowa wewnętrznych dróg i parkingów dla działkowców z utwardzoną powierzchnią
24	przystosowanie infrastruktury ogólno-ogrodowej celem tworzenia ROD „otwartych”- ciągi komunikacyjne, pojemniki na odpady, oświetlenie ciągów komunikacyjnych, ławki, ławkostoły, siłownie plenerowe, monitoring, plenerowe gry edukacyjne (np. szachy)
25	organizowanie ogólnodostępnych wykładów, szkoleń i pokazów na terenie ROD
26	budowa pilotażowej sieci stacji pomiarowych w zakresie pomiarów meteorologicznych (temperatura, opadów atmosferycznych), ale również stanu i jakości powietrza, zwłaszcza w dużych miastach oraz miastach ze złym stanem powietrza
27	udział w różnych wydarzeniach na terenie miast, gmin - targi wystawy, konkursy, festyny



II. Inwestycje w zakresie elementów dodatkowych, w tym infrastruktury dla udostępnienia zieleni

Lp.	Zakres rodzaju inwestycji
28	budowa i modernizacja ogrodzeń ROD chroniących przed dziką zwierzyną czworonożną
29	budowa i modernizacja toalet publicznych
30	budowa i modernizacja monitoringu terenu ogólnego ROD
31	rekultywacja i remediacja terenu z nawiezieniem gleby i odzyskiem surowców lub energii lub unieszkodliwieniem substancji i materiałów nie nadających się do wykorzystania
32	budowa, remont lub modernizacja ścieżek, budowa biologicznie czynnych ciągów ruchu i parkingów, to jest gruntowych lub umocnionych materiałami przepuszczalnymi (np. płyty typu jumbo, siatki, kratki)



III. Pozostałe koszty kwalifikowalne zadań objętych grantem

UNOWOCZEŚNIAMY
rolnictwo i obszary wiejskie

Lp.	Zakres rodzaju inwestycji
1	koszty pośrednie, obejmujące m.in. wynagrodzenie osób bezpośrednio zaangażowanych w zarządzanie projektem i jego rozliczanie, koszty obsługi księgowej, w tym koszty zlecenia obsługi księgowej biurowemu, koszty ubezpieczeń majątkowych na potrzeby realizacji projektu (maksymalnie do 10% wartości udzielonego grantu), oraz
2	koszty przygotowania dokumentacji technicznej niezbędnej do realizacji zadania objętego grantem (maksymalnie do 10% wartości udzielonego grantu).



Dziękuję za uwagę



Departament Działań Premiowych
ARiMR